

«REUSE-REDUCE-RECYCLE» ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІЇ

*О.А. Сущенко¹, докт. екон. наук., О. В. Прокопівщина¹, канд. екон. наук,
Н. В. Козубова¹, канд. екон. наук*

¹ Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків)

Більшість країн світу вже декілька десятиліть впевнено зменшують обсяги твердих побутових відходів, тоді як Україна, не зважаючи на ряд законів, таких як «Про відходи» і «Про охорону навколишнього природного середовища», продовжує їх захороняти на полігонах та спалювати, що має негативний вплив на навколишнє середовище.

Поводження з твердими побутовими відходами погрожує Україні екологічною проблемою у зв'язку з їх комплексним впливом на навколишнє середовище і екологічну безпеку. У 2017 році було утворено 366054,0 тис. тон. побутових відходів та відходів від економічної діяльності, причому цей показник суттєво збільшився, після декілька річного спаду. Сьогодні 12442,2 млн тон. знаходяться у місцях видалення відходів.

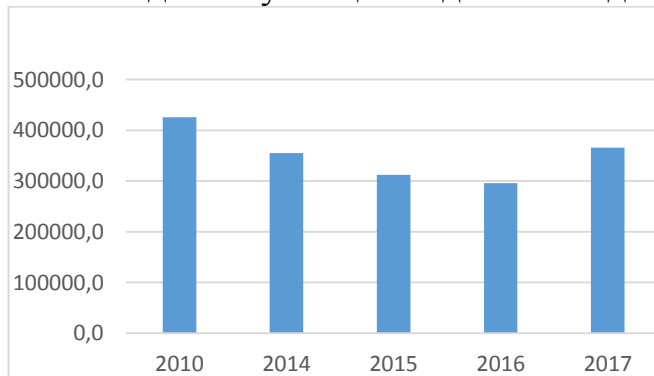

Рис. 1. Динаміка утворення відходів.

Постійне зростання кількості відходів, що утворюються, призводять до збільшення вилучення цінних, у рекреаційному відношенні, земель під полігони захоронення та втрати ресурсно-цінних компонентів, натомість Україна збільшує імпорт вторсировини. У 2017 році кількість імпортованої макулатури зросла на 27% у порівнянні з 2016 р (346,4 тис. тон проти 271,9 тис. тон), за 4 місяці 2018 р. на 30% (130 тис. тон проти 99,9 тис. тон). Імпорт вторинних полімерних матеріалів у 2017 р. зріс у порівнянні з 2015 р. у 2,6 разів (38,6 тис. тон проти 15,1 тис. тон у 2015 р.), а в 2018 році - ввезення

зазначених відходів очікується в обсязі 48,0 тис. тон, що в 1,5 рази більше, ніж у 2017 р.

Надмірний імпорт відходів призвів до суттєвого згортання діяльності вітчизняних спеціалізованих підприємств, так як приймання макулатури та вторинних полімерних матеріалів від вітчизняних постачальників переробними підприємствами обмежено, а по окремим видам - припинено. Склади заготівельних підприємств переповнені відсортованими макулатурою та вторинними полімерними матеріалами. Збирання та заготівля цих видів вторинної сировини обмежена, а окремими підприємствами припинена.

Незатребувані вітчизняна макулатура та відходи із пластмас продовжують поповнювати несанкціоновані звалища, захаращувати лісопарки, лісопосадки, двори міст і селищ України.

Збільшення імпорту вторинної сировини на територію України ставить під загрозу виконання завдань визначених Національною стратегією управління відходами в Україні, а саме: запровадження до 2023 року у 2500 населених пунктах роздільного збирання відходів, які придатні для повторного використання та перероблення.

Лише розповсюдження філософії «3R -Reuse Reduce Recycle» у побуті та на виробництві дозволить зберегти рекреаційну привабливість України.

Reduce - скоротити споживання. Це - зменшення кількості речей, які використовуються в повсякденному житті, є першим і найважливішим кроком на шляху порятунку України від сміття. Необхідно відмовитись від зайвого пакування споживчих товарів.

Reuse - використовувати повторно. Варто знайти можливість використовувати речі повторно, або знайти споживача, який їх потребує. Органічні відходи можна перетворити в компост, старий одяг здати в притулок

Recycle – переробляти. На переробку алюмінієвої банки потрібно на 80% менше електроенергії, ніж на виробництво нової.

Отже, існуюча практика поводження з відходами не дозволяє реалізувати економічний потенціал вторинного використання ресурсів та зменшити навантаження на навколишнє середовище. Більшість діючих полігонів для захоронення морально та фізично застаріли і в майбутньому не зможуть приймати зростаючий обсяг відходів та зрештою призводять до серйозних екологічних наслідків.

[1] Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

[2] Тверді побутові відходи в Україні: Потенціал розвитку сценарії розвитку галузі поводження з твердими побутовими відходами. URL: <https://www.ifc.org/wps/w952.+Тверді+побутові+відходи+в+Україні+ПОТЕНЦІАЛ+РОЗВИТКУ+PERES>

[2] Prokopishyna O. V., Kozubova N. V. Organizational support for internal tourism based on rational use of Ukraine tourist and recreational resources //Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2015. – №. 13. – С. 54-58.